

אטאטא את השמש מהגגות

התנפלתי כמו סוס הצמא למים. לא הייתי צמאה – בערתי. את המים לא שפכתי על עצמי, כי אם על הצעיר האנגלי ועל חברו, כשאש עולה מראשי, מלבי, מחזי ומשיפולי בטני.

התמונות שהוצפתי בהן הפכו אותי לסוס משתולל, שבכל פעם שהוא מתקומם ומרים ראש בניסיון לסלקן מעליו, בוחק דמיונו בהבזק חדש שמסעיר אותו עוד יותר, עד שהוא מטלטל את ראשו לכל עבר.

סעד מוטל על הארץ דומם, בלא קול. סעד, שקולו הרועם בקע מעומק הקרביים, נדמה היה שאשתו חטפה ממנו את קולו כדי לבכותו. בנותיה, דודותיו ואחיותיו מחרות מחזיקות אחריה. הן סוטרות לעצמן בחזוקה. מכסות את פניהן באפר ובפיה שחור.

היונים האנגליות הופכות בשאריות הקוסקוס. לא נושמות בין ניקור לניקור. טובלות את המקור עם כל הראש בתוך הגרגירים, ואני מחייכת ומדברת אליהן, "נראה שהקוסקוס מהקופסה מוצא חן בעיניכן, אתן, אנגליות שכמותכן, רגילות לאוכל קפוא ולשימורים".

מילותיה של עֵאִשָּׁה מהדהדות, זועקות זו אל זו. בחדר-המזווה היא מפגיעה בי להישאר בעיירה שלי, מנערת את גילי הזהב שלה ואת צמידי הזהב שעל ידיה. מבטי נצמד לנעליה התואמות את הארנק, אותה אופנה ואותו הצבע.

אני רואה את עצמי עומדת בביתה של עֵאִשָּׁה, בית שרהיטיו וריחותיו מרוקאיים, לא מאמינה שאני בלונדון.

מגיע אלי מכתב, לכתובת שלי כאן. על המעטפה, שמי באנגלית ובול מהארץ. ובתוך המעטפה – בקשות מבני משפחתי שאקנה ואשלח להם: הינומה לבנה לחתונת אחותי, גרביים רפואיים מיוחדים לאחי וצלחת חרסינה לאמי.

אני רואה את עצמי מציעה לצעיר האנגלי הבלונדיני, שכרגע אני שופכת עליו מים, חצי ממנת האוכל שלי ויושבת אסירת תודה כשהוא נהנה מטעמו של נתח העוף הטובל בכמון ובוזעפרן, ומחייך אלי לראשונה. אני משתוקקת לרכוש את לבו משום שהוא אנגלי. אני משתוקקת לרכוש את לב כולם כאן, למן הכרטיסן באוטובוס ועד למוכר ההודי, כי יש לו חנות, והוא דובר אנגלית.

אני הולכת לאיבוד ברכבת התחתית. דמעות זולגות על לחיי. להבא אשים לב לתחנה. אשים לב לכל התחנות. את האותיות בשם התחנה למדתי כאילו היו ציורים. אני שופכת עליהם מים והם צורחים, "מטורפת, ג'יזס כרייסט, היא ממש מטורפת". אל מולם אני נהפכת לשור משתולל, שלא רואה לנגדו אלא צבע אדום. אני רואה את צבע הארגמן של הדם עליו ועלי אחרי שקם בקפיצה כשצעקתי. הוא קם כמי שהכישו נחש וצוות, "את בתולה! בתולה עד עכשיו. אני לא מבין... אני לא מבין אותך". במקום שאנשך את אצבעותי מתוך חרטה על מה שהענקתי לו, ואתקומם כנגד החולשה שהקלה עלי להתחבק עם הצעיר האנגלי רק משום שהוא אנגלי ושייך לארץ הגדולה הזו, השולטת על חצי כדור-הארץ, במקום שאכעס על עצמי מפני שנתפסתי למחשבה שרק משום שבאתי ללונדון לבדי, בלי שום אדם ממשפחתי, כבר ניתקתי את כל החושים המקשרים ביני לבין ארצי, ובמקום להתאבל ולקונן על שלמטה אצלי מנוקב, קרוע, במקום כל אלה חשבת, או נכון יותר, תהיתי - האם משום שהוא אנגלי לא היתה בו גאווה על שביתק את בתולי, או שמא הוא חושש שאשים אותו ואכריח אותו להתחתן אתי?

ניסיתי להסביר לו שהוא לא צריך להרגיש אחריות על שביתק את בתולי, אבל הוא לא שמע אותי. הוא נותר המום, כמו הוזה, "את בת עשרים וחמש? שלושים? ועדיין בתולה? ג'יזס, אני ממש לא מבין אותך, לא מבין כלום".

הוא לא הלך אז לאמבטיה להתקלח, כי אם נשאר בחדר. מזוויית העין הצצתי בו מתנגב בממחטות נייר ומשליך אותן על הרצפה,

בלי לשים לב לכתמי הדם שעליהן, לובש את מכנסיו וממהר אל המוזיקה. מגביר, מלווה בראשו את הקצב, ונרדם על הבטן. אני רואה את עצמי על גג ביתנו, מייבשת את הקוסקוס על סדין בשמש, בפעם האחרונה לפני הנסיעה ללונדון. אני רואה בדמיוני את כל העיירה. צמרות העצים, צריח המסגד והחומה העתיקה המקיפה את העיירה שלי. באותה שעה, דבר לא העסיק את רוחי פרט למחשבה שאני אתהלך בלונדון, ואחפש את דרכי בין הבניינים הגבוהים והאורות הזוהרים.

אני רואה את חברתה של עֲאִיֶּשָׁה מסייעת לי לברוח מביתה של עֲאִיֶּשָׁה. בזרועותיה תינוקה של עֲאִיֶּשָׁה, ואילו אני נושאת את המזוודה שלי וגוררת את הפעוט השני בידו. אני רואה את השכנה האנגלייה סוגרת את הדלת בפנינו, ובכל־זאת אנחנו משאירות את שני הילדים ליד הדלת ורצות, אחרי שצבטנו אותם בלחי, כדי שיבכו.

בלי גרביים אני הולכת בקור של לונדון. בלי סוודר ומעיל אני נכנסת ל"מרקס אנד ספנסר", שם יש מאות שמלות, סוודרים, וכותנות־לילה יפות. אני משלמת לאישה מאחורי הקופה, ומחייכת אליה. היא מחזירה לי חיוך ואומרת שמה שבחרתי יפהפה. אני מאושרת. הטעם שלי מוצא חן בעיניה, וגם ידעתי כמה לשלם ואיך. אני קונה מעיל אדום, שלא לבשתי עד היום. מתנפלת על שואב־האבק כאילו היה מטאטא קסמים שיעביר אותי מעולם אחד לאחר. מעולם העוני אל עולם הכסף. תכשירי הניקוי מרובים, צבעוניים, ובעלי ריחות שונים, וכך גם המקומות שאני מנקה. שרשרת הזהב של עֲאִיֶּשָׁה, שהחבאתי בין בגדי, נמצאת עכשיו בידי, ואחר־כך על שולחנו של הצורך באוקספורד סטריט. הצבע האדום מציף אותי שוב, כמו מיץ התפוזים האדמדם הנסחט ברחוב התיירים בעיירה שלנו. הוא משתכן עכשיו בין עיני וצובע לי הכל באדום, אם כי רק לפני שנייה העליתי במחשבתי את אחותו של הצעיר האנגלי. היא מנומסת, נתנה לי במתנה קופסת שוקולד קטנה, עם כרטיס ומילות תודה. נשקה לי כשלחצה את ידי והודתה

על שהזמנתי אותה אלי ביום ראשון. היא שונה מאחיה ומחבריו שנהגו לבקר אותנו. נהגים מתחושת הניקיון בחדר, ומן השטיח הנקי, ושמחים שיש וידיאו וטייפ. אוכלים מהמאכלים הטעימים שלי, מאזינים למוזיקה הרועשת ולוגמים את המשקה שהביאו איתם. כולם משתוקקים לבקר בארצי. אני מנידה בראשי ומבטיחה להם שלא יצטרכו להוציא אפילו פְּנֵי אחד, וחושבת איך כל העיירה תתקבץ סביבם, סביב צבע השיער שלהם, שיער ארוך או מסופר קצר. אני מחייכת אליהם ומוסיפה אוכל לצלחות, וקפה או תה בנענע לספלים שלהם. אני משתוקקת לרצות אותם, למרות ריחותיהם הדוחים, ריח השערות הזקופות כמו יתדות צבעוניות, מעורב בריחות המשקה. כך היה, עד אשר המרתי את הכנסת האורחים בקבלת־פנים פושרת, קרה, כשהם כבר לא עזבו אותנו בכלל, כשהמוזיקה שלהם נהייתה רועשת מדי, כשהתחילו לצחוק ביניהם בלי לטרוח להסביר לי, או לחזור על דבריהם כדי שאבין מה קורה, כשהצעיר האנגלי הראה להם את כל תכשירי הניקוי והחיתוי, וסיפר על שיגעון הניקיון שלי ואיך כיבסתי לו פעם את כל הבגדים, והוא נאלץ להישאר בבית כל היום, כשהתחלתי להשאיר להם את החדר ולישון בהול עם כרית ושמיכת צמר שלקחתי מן המיטה. שנאתי אותם. אולי יבינו שאני כועסת ויפסיקו לדלג מעלי כשהם יוצאים בשעות הקטנות של הלילה ומשאירים על הרצפה מאפרות וכוסות, פחיות ובקבוקי בירה ריקים. או כשהם נרדמים מרוב שכרות על הרצפה, בלי כרית או שמיכה, עד שאני חוזרת מן העבודה. הייתי מפטפטת אז בערבית, מודיעה להם שהחדר שלי נהיה כמו דיר החוזרים של האיטלקי, בקצה העיירה שלנו. בכל פעם שהתקרבונו למקום ההוא, שכל מה שראינו ממנו היה הקיר החיצוני, היינו יורקים על הארץ ואומרים, "טפו על הטומאה והזהמה".

למה קורה כאן מה שקורה עכשיו? למה אני עומדת ושופכת עליהם מים והם צורחים. כנראה שדברים דומים התרחשו בחדרים הסמוכים, שכל מיני אנשים התגוררו בהם, דברים שלא הניחו

לי לישון בגלל הרעש והמהומה שחוללו - צווחות וזכוכיות מתנפצות, והמילה "משטרה" שהדהדה בחלל. כמה הייתי מאושרת בימים הראשונים שהיה אתי. חשבתי שהוא יגן עלי מפני הקולות הללו, אבל עכשיו הם נשמעים גם בחדרי. אני מנסה לצעוק כמוהם, אבל משתיקה את עצמי, צעקתי נקטעת. אני לא יודעת לבטא את כעסי באנגלית, וכך אני חוזרת אל תפקיד הסוס חסר הרסן. השור המשתולל. סובבת, עולה, יורדת, מתנפלת ונסוגה. הם צורחים? לא, הם צוחקים. הם פשוט צוחקים.

המוזיקה מהחדר השני היא שהקפיצה אותי. מישהו פרט כל הזמן על אותו מיתר. המוזיקה הזאת הלמה בראשי. העיקה עלי. אני צריכה לגרש אותם, חשבתי. אני חייבת לסלק את הצעיר האנגלי. אני אעמיד אותו בפני שתי אפשרויות - להישאר אתי לבדו, או לעזוב. אני יודעת שאין לו בית, אבל זה לא ענייני. לא, אני אתלוש עכשיו את הכבל של הטייפ. אני אחתוך אותו, כי המוזיקה הרועשת לא חדלה מאז הערב, ועכשיו כבר שעת בוקר מוקדמת. אין להם טקט. אין להם מצפון. אני זועמת כמו שור. אינני רואה איש בחדר, שעמדה בו תערובת של מוזיקה, עשן וריח חשיש. אני חושבת שהוא ודאי שכח להשתיק את המוזיקה לפני שהלך לישון. אני מוצאת את עצמי מהרהרת, הפעם ברוך, שעלי לדבר אתו גלויות, כי האנגלים הרי אוהבים כנות... ומתרצת הכל בכך שאולי עד עכשיו הוא פשוט לא הבין את פשר הכעס שלי, את פשר פני הזעזוע. אבל נעצרתי נדהמת, בלא תנועה. נדהמת. גבר ישן לצדו. הם עירומים. הם חבוקים. אני רואה את איבריהם שלא נימולו גלויים לחלוטין, ומזדעזעת. זו לי פעם ראשונה שאני רואה מקרוב איבר של גבר. הרוק בפי יבש, הגרון יבש. לרגע דומה כי גופי כולו יבש. אחר-כך התנפלתי עליהם. כרוח סערה. כהלמות רעם. הם לא מנסים להסתיר את איבריהם. ואז, כמו התאוששו מן ההפתעה, התחילו לצחוק, להתפקע מצחוק, כמו שני ילדים ששמחים במים ששופכים עליהם, כאילו זה משחק.

ברור שאני מדמיינת. ואני רואה את ההיפך מזה. אין ספק שהם

המומים, ומרוב בושה משתוקקים שהאדמה תפצה את פיה ותבלע אותם. אין ספק שהם מסתירים מפני ונתלים בכל מיני אמתלות ושקרים, כי איך יוכל הצעיר האנגלי להמשיך בחייו אחרי מה שקרה היום, אחרי שחשפתי אותו?

הם לא מפסיקים למלמל "ג'יזס כרייסט". מנסים לנגב את המים, וצוחקים. הצעיר האנגלי מצביע לעברי ולא יכול לעצור את הצחוק, ודאי נראיתי כמו הקוף המשוגע שהיה מסתובב בעיירה שלנו עם בעליו הצועני.

הצחוק שלהם הפך את פרץ הזעם שלי לתאווה נקם. אבל איך לנקום? אין לו כמעט שום דבר שאני יכולה לקחת ממנו, לגנוב, להחביא, לשבור לנגד עיניו, לקרוע לגזרים, לזרוק או לרמוס מעוצר הכאב והכעס. אין לו מאומה מלבד הבגדים שלגופו וכמה קלטות שקנה בכסף שלוה ממני. הבטתי סביבי שוב ושוב, תוהה מה אוכל לעשות חוץ מללבוש את המעיל על גבי כתונת־הלילה, ואת גרבי הצמר על מכנסי הצמר שלבשתי מחמת הקור, ולרוץ לדלת בלי לשמוע מה שחברו מנסה לומר לי. אני יוצאת וטורקת אחרי את הדלת בכוח. אני מסובבת את המפתח בחור המנעול כמבקשת לשמר את הראייה לפשע. את שני העדים היחידים. חוזרת בלי הרף על אותן מילים, "אתה עוד תראה..." וממשיכה בערבית, עוד תתחרט, כולם יידעו, הייתי צריכה להבחין, שבוע שלם היית אתי כמו נערה, כמו ילד מסורס, ואני היילתי את אצילות־הנפש שלך. יושב שעות ומסתפק בכך שאני בין זרועותיך... ואפילו אמרתי בלבי, "אנגלי, אבל מבין את התנאים שלי", ועם זאת רציתי שלא תחדל, שתהיה אתי, כי לונדון רחוקה. ואני לעולם לא אחזור לארצי. כאן אחיה. הייתי צריכה לנחש! אבל איך? אילו היה לך ישבן רחב, שמן, הייתי מנחשת. אבל אתה רזה, כחוש, הישבן שלך גודלו כאגרוף. אני מטורפת, כי נתתי לבשרך הלבן, לרוזן שלך ולשערך הבהיר למחות את כל מה שרעדתי מפניו כשהייתי בארצי.

מתא הטלפון אני מתקשרת אל אחותו. כששמעה את קולי

שאלה ביובש, "מה את רוצה?" ענית, "אחיך". היא התפרצה, "את מעירה אותי בשעה כזאת כדי לדבר אתי על אחי?" ענית, "העניין חשוב מאוד". כאן התעשתה לרגע ושיסעה אותי, "הוא בסדר?" סיפרתי לה מה גיליתי. ואז התחילה לצעוק שאני משוגעת שהערתי אותה בגלל זה, שעלי לעזוב את אחיה לנפשו, כי כל זה בכלל לא נוגע לי, וששוב לא אתקשר איתה בשעה כזו. נראה שהכעס העיר אותה, כי היא חזרה ואמרה, "אני יודעת שבאמת התאמצת והזמנת אותי לארוחת-צהריים, אבל הסיפור של אחי, זה כבר לא עניינך ולא ענייני". צעקתי עליה, "כלבה!" ואז נזכרתי שכאן אוהבים כלבים, ולכן צעקתי, "זונה, זונה!"

הלכתי, מדוכאה ורועדת מכעס. הלכתי בלונדון שבתיה יפים, רחובותיה נקיים, ותושביה לבושים רק במלבושים המהודרים ביותר, בין הבניינים הגבוהים עד לעננים והאורות הזוהרים. או שמא התהלכתי באפלה, בין צללי העצים המעטים, ובין בתי הדיור הציבורי הדומים זה לזה, שאורותיהם כבויים, בין הישנים המתגוננים מפני הקור בקופסאות קרטון, בין ערימות אשפה, שקיות שחורות ובקבוקי חלב ריקים עם שאריות חלב שהחמיץ.

אני שומעת קול עולה מן המדרכה, מתוך ערימת בגדים ונשימות אפופות יין. קול שמבקש ממני משקה או כסף, כי הוא צמא. בתחילה הייתי מחייכת אל מי שעיכב אותי לבקש ממני נדבה. לא היה לי מושג מה הם רוצים. והנה גיליתי שבלונדון יש ממש קבצנים. נהגתי לתת להם נדבה בגאווה רבה שלי יש יותר כסף מאשר לאנגלי, גם אם הוא קבצן.

אני הולכת, ולמטה אצלי נקב, קרע... עכשיו אני מבינה את המשמעות של דבריה של עֵאִיִּשָּׁה במוזוה, כשסירבה לעזור לי להגיע ללונדון, "אם תסעי ללונדון לבדך, בלי דודה, חמות, אִם או בעל, יגידו עלייך שמכרת את נשמתך. תיחשבי לאישה מפוקפקת גם אם תהיי טהורה כמו פֵּאִטְמָה בת הנביא".

ביקורה השנתי של עֵאִיִּשָּׁה בעיירה הוא שורע בלבי את תאוות הנסיעה, והתשוקה הזאת צמחה, גבהה וטיפסה מלבי עד לעיני

ולשוני. בביקורה האחרון לא יכולתי להינתק מעגילי הזהב שלה ומהצמידים שעל פרקי ידיה. גררתי אותה לחדר-המזווה והפצרתו בה שתיקח אותי איתה ללונדון. לא רק הארנק שלה, שתאם את צבע נעליה גבוהות העקב, לא רק הוא העצים את תשוקתי, כי אם גם האוויר במזווה, שהיה רווי בריח הקוסקוס והקטניות למיניהן. בכל פעם שהריח הזה עלה באפי הוא הזכיר לי את המצב שאני שרויה בו, והתאוותי רק להריח את הבושם האנגלי שנדף מעאַיִשָּׁה. כך מצאתי את עצמי דוחקת בה להקשיב לי, כדי שתבין אותי. הסרתני את עגיל הזהב הקטן מאוזני והוצאתי מהכיס הפנימי של הבגד את כל הכסף שאגרתי, ואת מה שגנבתי מהכיסים של אחי במשך השנים. אני מניחה הכל בכפה, מכסה עליה בידי, ומתארת בהגזמה רבה את המחלוקת שביני לבין שאר בני המשפחה.

היא מנסה להרתיע אותי ואומרת שבלונדון עובדים קשה, שלא קל להיות זר. אבל אני חושבת שהיא לא רוצה שאסע במטוס, שאקנה תכשיטי זהב, שאבוא בכל שנה לעיירה עמוסה מתנות. איך היא יכולה להשוות את מלאכת הניקוי של ריהוט אנגלי מפואר עם ניקוי בית מלא סמרטוטים בלים במטאטא ובדלי לשטיפת רצפות, כשהעבודה האינסופית של טאטוא קרצוף וכביסה נעשית בו כולה בידיים.

עמדתי לפני פקיד בריטי באשנב ביקורת הדרכונים, פקיד שהיה תקיף אף יותר מן החוקר שהיה מגיע לעיירה שלנו מן הבירה כדי לחקור גניבה או פשע אחר. החוקר היה שוכח, לפחות לשעה קלה, מה היתה מטרת בואו, שוכח שהוא נמצא בביקור רשמי, שותה תה ואוכל בביתו של החשוד, ישן את שנת-הצהריים, נוהג בנימוס ומתבדה. הפקיד האנגלי מאחורי השולחן הגבוה שואל אותי המון שאלות שאינני מבינה. כשאני משיבה אלא במילים "No English", הוא שואל אם אני יודעת צרפתית. אני מהנהנת בראשי ומבינה שבתשובה הזו, ובמילה היחידה שהשבתו בה על כל שאלותיו – **Oui** – פתחתי את מערת עלי בבא, כי סוף-סוף אורו פניו, והוא חתם על הדרכון שלי. כך, בלי משיים, הוא לימד אותי

להשתמש בצרפתית, גם אם במילים ספורות ובשפה משובשת – כי בלונדון הצרפתית פועלת כמו קסם על כל הדברים, חיים או דוממים.

למחרת עמדתי בביתה של עֵאִיֶּשָׁה, לא מאמינה שאני בלונדון. הדירה שלה נראתה כמו כל דירה בעיירה שלי. היו בה אותם ריחות, אותם מזרנים צבעוניים, שטיח צבעוני ותמונות על הקיר, במרכז שולחן הקפה ועליו טס נחושת, וברקע הדי הצעקות והבכי של שני ילדיה. אבל עד מהרה נעלמה ההרגשה הזו והתחלפה בתחושה שאני נמצאת בבית־סוהר. כך הרגשתי בכל פעם שהצצתי דרך החלון. עֵאִיֶּשָׁה ניצלה את בורותי, את העובדה שלא ידעתי להוריד את המים בשירותים, להשתמש כראוי במקלחת, להפעיל את התנור או את הקומקום החשמלי כדי להכין תה, שלא יכולתי להבין מה אומר בנה הגדול, או להשיב לטלפון ולהבין מה אומרת השכנה האנגלייה. היא גם השתמשה בתירוצים ובשקרים המוזרים ביותר כדי להשאיר אותי סגורה בבית, במקום לעזור לי לחפש עבודה.

מבעד לחלון ראיתי ממול דירות ישרות קווים שנראו כציורי ילדים, וקולות רמים עלו מהן. הייתי מטיילת במבט עד לרחבה, שהיתה עזובה כמעט, ומשם עוברת אל האוטובוסים האדומים והמכוניות שמיהרו לדרכן, ממקדת בהן את מבטי. לא נותר לי אלא לקלל את עֵאִיֶּשָׁה ולאחל לה אבדון, נשבעת בנביא מוחמד להתנקם בה על שהיא עומדת לי למכשול ועוצרת בעדי מללכת בדרכים האלה ולנסוע באוטובוס האדום לחפש עבודה, כדי שיהיה לי בית או חדר משלי. ברגע שֵׁעֵאִיֶּשָׁה היתה עוברת את המפתן בשובה מן העבודה, עמוסה שקיות ומעילה מדיף ניחוח בושם מעורב בריח סיגריות, הייתי רועדת מכעס. רציתי גם אני לשאת שקיות כאלה וללבוש מעיל כזה.

כאשר הכל נראה רחוק, בלתי ניתן להשגה, הייתי נהנית רק מן היונים הרבות שהתרגלתי לשמוע את המייתן. הייתי מושכת אותן אל החלון בשאריות הקוסקוס ויתר המאכלים, וכשקרבו הייתי פונה אליהן ואומרת, "תטעמו, יונים אנגליות, את הקוסקוס

המאודה הוזה, הספוג בנוזלים, ואמרו לי אם הוא טעים". אני, שהייתי משוכנעת שהאוכל האנגלי כולו מעדני מלכים ושהוא מבייש את האוכל שלנו, התפלאתי לגלות שמוכרים כאן קוסקוס מוכן לאכילה בקופסאות, ושהאנגלים מבשלים קוסקוס.

את הכלא של עֲאִיֶּשָׁה עזבתי כששמעתי אנחה עמוקה מאנחתי, מפיה של אישה מן העיירה שלנו. היא באה אל עֲאִיֶּשָׁה כדי לקחת חזרה את מכונת־התפירה שלה, ושאלה אותי אם אני מאושרת כאן. בתשובה סיפרתי לה שקרים שבדיעבד, אחרי שעזבתי את ביתה של עֲאִיֶּשָׁה, התבררו לי כאמת. סיפרתי שהיא מפקחת על כל מה שאני אוכלת ושותה, ושאספה אותי אל ביתה תמורת טיפול בבית ובילדים. האישה אישרה במנוד ראש, והעירה, "כן, כולם אומרים שעֲאִיֶּשָׁה נעשתה אנגלייה". היא סיפרה שעֲאִיֶּשָׁה חוסכת כך כעשר לירות בשבוע, כיוון שעד בואי השגיחה השכנה האנגלייה שלה על הילדים כשנעדרה מן הבית. עד מהרה היינו מלוכדות נגדה, מבקרות אותה, מכנות אותה בכינויים השפלים ביותר. אני לא מאמינה לדברים שהאורחת מספרת לי, אבל מהנהנת, ובתורי מודיעה לה שאני בטוחה שלעֲאִיֶּשָׁה יש מאהב. התחלנו לחפש ראיות. אנחנו פורצות את הארון הנעול היחיד שלה, וכשאיננו מוצאות דבר מלבד בגדים חדשים, נעליים, ותכשיטים שהוסתרו בתוכן, אנחנו פוסקות בביטחון שהיא מקבלת מהמאהב שלה כסף, ושהיא מעוניינת להשאיר אותי בבית עם הילדים כדי שיהיה לה קל יותר לעזוב את בעלה. את דברי ההבל והטירוף הללו ששמעו קירות ביתה של עֲאִיֶּשָׁה קלטו גם שני ילדיה. על כן מיהרתי להכין את המזוודה שלי בטרם תחזור ועזבתי את הבית עם האישה, ששכחה לקחת את מכונת־התפירה שלה. הייתי בטוחה שלעולם לא אראה עוד את עֲאִיֶּשָׁה, ושהעובדה שפרצתי את הארון שלה תגיע אל בני משפחתי ואל העיירה שלי, בתוספת האשמה שגנבת את כל חפציה.

קיבלתי את עצתה של האישה והתחלתי לעבוד לפי שעות. גיליתי שכל דקה פירושה כסף. שקעתי איפוא בניקוי משרדים,

מסעדות ובתי־חולים, ובכל פעם ששיוויתי בדמיוני את הליש"ט נערמות בארנקי הלם בי לבי, ויכולתי להתעלם מהעורקים הפועמים מעייפות בכל איבר מאיברי גופי. לא חדלתי משעות העבודה הארוכות המטורפות הללו אלא כשהרגשתי שאני רוצה לבלות איזה זמן עם הצעיר האנגלי, שלפני דקה שפכתי עליו מים. ברגע שמצאתי עבודה ושכרתי לי חדר עזבתי את ביתה של האישה. כשהתברר לי שעלי לחלוק את המטבח והאמבטיה עם אחרים, זרים, חלפה בי המחשבה כמה מוזר יהיה הדבר בעיני תושבי העיירה שלי, ואיך יפרצו בצחוק... האם באנגליה, מלכת העולם, קורה דבר כזה???

הצעיר האנגלי נהג לעבוד בבית־החולים יום אחד, ואחר־כך להיעדר משם ימים. לא ראיתי אותו אוכל משהו חוץ מטבלת שוקולד או בייסקוויט, גם בהפסקה וגם בשעת ארוחת־הצהריים. לא ראיתי אותו משוחח עם איש – הוא היה שם אוזניות ומקשיב למוזיקה בעיניים עצומות. היו לו שיער בלונדיני, עיניים בהירות ופנים רוות. נראה שמצא חן בעיני, וגם אמרתי בלבי שאני מרחמת עליו בגלל מזונו העלוב. רציתי להציע לו משלי. הוא הופתע כשקרבתי אליו והצעתי לו חתיכת עוף. בתחילה סירב, וכשהפצרתי בו הושיט את ידו אל האוכל, ושאל אם אני בטוחה. חייכתי, כבר לא לוקחת את דברי האנגלים ברצינות, כי הם לא לקחו את דברי שלי ברצינות. תמיד הם שואלים אם אני בטוחה, בין אם אני נותנת להם משהו, או מציעה להם מן האוכל שלי, מזמינה אותם לארוחת־צהריים, מגישה להם תה או משלמת עבורם כשבמקרה עלינו יחד לאוטובוס.

אחרי נתח העוף המתובל בכמון ובוזעפרן, שללא ספק ערב לחיכו, שאל אותי מאין באתי ללונדון. כשעניתי לו, נראָה כאילו פתחתי לעיניו את שערי גן־העדן. פניו התרככו, אישוני עיניו התרחבו, צבען הירוק הפך כהה כצבע שמן הזית. הוא אמר בהתלהבות שכבר מזמן הוא משתוקק לבקר, בעצם לחיות, בארצי, ושחשיש שלנו אין כמוהו בעולם, ובנשימה עצורה ניסה לברר אם אכן מחירו שם

כה זול. הייתי מאושרת שהוא משוחח אתי מתוך התעניינות שכזו, כי הייתי משוכנעת שלעולם לא יפתח אתי בשיחה, וכשהשבתתי לו שיקרתי ואמרתי שאני עצמי מגדלת חשיש, שבני משפחתי מגדלים אותו, ושהוא נפוץ בארצי כמו הדשא ובקבוקי החלב הריקים בלונדון, ושבאמת זה חשיש מדהים. איך שלא תזרע או תשתול אותו, תמיד יצמח ויעלה כלהבה.

הוא חולם על החשיש בארצי, ועל השמש שלה, ואומר, "עזבת את כל השמש הזו בשביל העננים ובשביל העיר המסכנה הזאת?" מצאתי את עצמי עונה לו, "ומה אעשה בשמש – אטאטא אותה מהגגות?" כך עניתי, והרהרתי בחדגוניות הימים העוברים בארצי. העוני והשיממון. הגברים במשפחה, עם מבטיהם המאיימים. הגברים בשכונה ומבטי הביקורת שלהם. אמי ודיבורה הקשוח. ואני חוזרת ואומרת בלבי, "מה אני יכולה לעשות בשמש? לטאטא אותה מהגגות?" אני מאושרת בלונדון. אני חופשייה, שליטה על עצמי ועל כוסי. איך לא אהיה מאושרת? ואני, שבארצי חשבת את עצמי למכוערת, שומעת אותו מהלל את יופיי, את צבעי השחום – כהה, ואת שערי הסמך. הוא מנשק את לחיי כשאני מכינה אוכל, כשאני נכנסת הביתה בשובי מן העבודה, כשאנחנו יושבים לצפות בטלוויזיה. וגם, בכל פעם שאני מאחרת לחזור מהעבודה מסיבה כלשהי, אני רואה אותו מחכה לי בקצה הרחוב.

הפגעתי בו שיבוא לחיות אתי כשחשתי צורך לתפוס את לונדון כולה, על כל צדדיה, בערב שלקח אותי לפאב. למרות שלא פתחת את פי ברעש ההוא, ולא שתיתי כלום חוץ ממים, עצם העמידה – כמו האנגלים – בדוחק ובעשן של הפאב, מילאה אותי גאווה ואושר וביטחון עצמי.

באותו לילה, ברגע שנכנס לחדרי, הפתיע אותי. הוא אמר שאני בוודאי עשירה אם יש לי מיטה כזאת, שמיכת פוך כזאת, קלטות, טלוויזיה, וידאו... ואז הוסיף ואמר שכך באמת שיער מאז הבחין שאני מניחה את האוכל בצלחת משלי, שותה את התה בכוס משלי, ומגישה תה למי שיושב אתי. חייכתי והנהנתי, שמחה במסקנה

המוטעית שלו, מתפלאה שלא שמע על קנייה בתשלומים. הוא השתרע על המיטה שלי, מישש אותה ואמר, "כמה נקי, כמה נוח! אף פעם לא ישנתי במיטה כזאת". האם זה יכול להיות? האם זה באמת מה שאני שומעת? או ששוב, כפי שכבר קרה פעמים רבות, החמצתי את כוונת הדברים. כי השיחות שלנו היו כמו זריקת אבן – לפעמים היא פוגעת במטרה, לעתים נוגעת בה, אבל לרוב מתעופפת באוויר ואובדת. "לא ישן במיטה כזאת קודם?" ומה עם כל הפרסומות בטלוויזיה, וכל הסדינים והמיטות המוצגים בכל חלון-ראווה ובכל חנות בלונדון? הרי בדמיוני הייתי רואה אותם בכל בית שנשקף לי מחלון האוטובוס. הוא שקע בשינה ערבה, וישן עד הבוקר.

בשכונות ובסמטאות האלה, לונדון לא ישנה. וגם אם היא נרדמת, המודעות המודבקות על הקירות אינן ישנות. מודעות על סרטים, זמרים, חלב, סמים, איידס... איידס? המחשבה הכתה בי כרעם – הוא ימות מאיידס. אני חייבת לשלוח לעברו אצבע מאיימת, לצעוק עליו, "אתה תמות מאיידס..." ואז מצאתי את עצמי מזדעקת בתוכי, "אלוהים, גם אני אמות מאיידס!" אחר-כך חשבתי, רגועה כביכול, "הוא חדר אלי פעמיים, אבל שפך בחוץ". מבוהלת, אני צועקת, "מי יודע, אולי הווירוס נפלט ממנו וצנח עלי", ובתנועה לא-מודעת אני נושאת את עיני לשמים, משכנו של אלוהים, מפילה תחינה, מבקשת שיראה את פחדי ואת תשובתי, אבל אינני רואה לא כוכבים ולא ירח – שום דבר מלבד שמים זועפים. אני ממהרת להרכין את ראשי, כמכירה באמת שבדברי הזקנה תִּדְיָגָה שכמו ביקשה לערער את נחישותי לנסוע ללונדון – "אצל הזרים אין אלוהים", אמרה. ואז, כדי לתקן, ביקשה את מחילת האל והוסיפה שאלוהי ארצנו, אלוהי האסלאם, שונה מאלוהי המערב. ושוב ביקשה מחילה ואמרה שלאל האחד אין שותף, אבל הזרים אינם ממלאים אחר מצוותיו ואינם הולכים בדרכיו. ואז קמה ורחצה את פיה עשר פעמים כדי לכפר על דבריה ולהתפלל עשר "רַפְעוֹת", לכרוע ולהשתחוות, על שום שהטילה

דופי ופקפקה.

עלי לחזור הביתה, מה עוד שמישהו הולך בעקבותי. אני מחישה את צעדי ותוהה – למה אני כאן? ואינני יודעת את התשובה. למה אינני חוזרת לארצי? אקח אתי את הסדין עם סימני הבתולים, הסדין שבכוונה לא כיבסתי והסתרתי במזוודה, שמא אודקק לו כדי לפרוש אותו על מיטת החתן בחשכת הליל. החתן? אחסוך כסף ואוכל למצוא לי חתן – ובוודאי אם אבטיח שאביא אותו ללונדון. אבל למה אני כאן? האם משום שכאן אני רחוקה מעיניהם של בני העיירה, מחקירותיהם של הגברים במשפחה לאן אני הולכת ומאין אני באה, רחוקה מהיטפליותיה של אמי, למה אני ישנה על הבטן ולמה אני משתתה כל-כך באמבטיה...

אלוהי ארצי הרחוקה ללא ספק זוכר את כל זה ואוהב אותי, ועכשיו עלי להישמר מן השטן ומן האיידס. אני פותחת את הדלת החיצונית ושומעת את קולה של הזמרת וְרָדָה האלג'יראית בוקע מעבר לדלת החדר, וברגע שפתחתי אותה ראיתי למולי את עצמי, אבל גבוהה, בלונדינית, ובהירת עיניים. חברו של הגבר האנגלי לבש את בגדי. איפר את עיניו. העגילים שלי השתלשלו מאוזניו והוא הניד את ראשו, כולו קשב לשירה הערבית.

עמדתי אל מול עצמי הבלונדינית. עכשיו הוסר הלוט האפל, עכשיו כל התמונות נראות בבירור. אני מגלה שאיני מרחיקה עוד מעלי את תמונתו של סֶעַד, עטוף תכריכים, על הארץ. אני לא מסלקת מדמיוני גם את קולו הרם, שהיה גובר על קול הרוח המנשבת, והוכה באלם. את הנשים במשפחתו הסוטרות לעצמן ומורחות את מצחן בפית. סֶעַד שלה יד בנפשו בלילה שפשטה השמועה שתפסו אותו כשהוא בועל רועה-צאן משוטט. מאז לא יכול עוד לדבר – נבלע קולו, ונסתמו מילותיו, ואילו קולה של אשתו, קולה החרישי, גבה עכשיו ורם. גבר גם קולן של בנותיו. וקול אחיו. קולה של העיירה כולה, כאשר גילתה שסֶעַד הותיר אחריו פיסת נייר המוכיחה את חפותו. בני משפחתו של סֶעַד התפרצו, מבקשים לנקום בעד שבא כמשוגע והפיץ את הסיפור.

הוא היה אדיש למותו של סַעַד, וחתר נמרצות לבסס את האשמה ולשכנע את הציבור באמיתות מה שראה בסוכה בצהרי אותו יום לווטה. ובעיירה התגלע פילוג בשאלה האם יש לראות את סַעַד כזכאי, או כמי שאשמתו הוכחה אפילו לאחר מותו, עכשיו שהוא מכוסה בעפר ורוחו יכולה רק לרחף בלילות ולהשגיח ממעל.

הזיכרון הזה מעורר בי צחוק. אני הבלונדינית צוחקת לבני העיירה שלי כשאני רואה בדמיוני את סַעַד עם הצעיר האנגלי שרועים יחד, עוגבים זה על זה ומצחקקים. הצעיר האנגלי מתקרב אלי עכשיו ומקיף אותי בזרועותיו, לא מאמין שאני שלוהה וצוחקת. אני מחייכת אליהם, מפתיעה את חברו ואומרת שהבגדים שלי יפים עליו, והוא שואל אם יש לי קַפְטָן להשאיל לו. אני מנידה את ראשי בצער, לא הבאתי אותו. לפני שבאתי, חשבתי שהאנגלים ילעגו לי בגלל הקפטן ואבנט הכסף שלו, ואילו עכשיו אני רואה כאן בגדים דומים, ומחירים יקר מאוד. אני מגלה שאינני מפסיקה לצחוק כעת, כשאני מדמינת את הקבצן האנגלי יושב לצדה של הזקנה ה'דִיג'ה'... הכרטיסן של האוטובוס האדום עם חִמוֹדָה הדוור... חבריו של הצעיר האנגלי, ובמיוחד מרגרט, משחקים עם בנה של ה'דִיג'ה' – שערה של מרגרט דומה למטאטא־נוצות צבעוני, ובכל פעם שבנה של ה'דִיג'ה' ראה מטאטא כזה בשוק היה פורץ בבכי, כי חשב שזה צעצוע ורצה שאמו תקנה לו אותו... מרגרט משוחחת עם סִנְיָה בבית־המרחץ... אנשים צצים ומגיחים מאדמת העיירה שלי ומשמיה... הם עולים לאוטובוסים האדומים ושרים באנגלית... ואילו את האנגלים אני רואה בעיירה שלי, והם מטפסים על החומה העתיקה שלה במגבעותיהם השחורות, עם המטריות השחורות שלהם. והאנגליות... הן דוחפות את עגלות הילדים בדרכים המפותלות, המלאות מהמורות.

קול הטלוויזיה גובר ומכבה את כל התחנות במוחי. מבטי נצמד לפרסומת למוצרים חשמליים. תנור בישול חשמלי. תנור חימום חשמלי. דוד חימום חשמלי... אני צריכה לקנות דוד חימום חשמלי כזה, במקום הדוד הפועל על גז, שלפני שבוע התגלתה בו דליפה.

הטכנאי התרה בנו שלא נשתמש בו שמא יתפוצץ, ותלה עליו שלט
אזהרה אדום.

אני מסתובבת, מבקשת לשאול את הצעיר האנגלי למה הוא
חי אתי, ולמה הוא מבלה בחברתי. פעם אמר לי שאני מעניקה לו
תשומת־לב שכמותה לא קיבל מעולם, גם לא מהוריו, ושהוא רוצה
לבקר בארצי באחד הימים. לא האמנתי לו אז, כי לא הייתי רגילה
לשמוע את האמת מפי אנשים, והאמנתי רק במה שאני חושבת,
לא במה שאני שומעת.

אני מוצאת את עצמי מסתלקת מן הרעיון לשאול אותו, והוגה
את המילה "איידס", פונה אליהם ואומרת, "אתם צריכים ללכת
לעשות בדיקת־דם", וחושבת ביני לביני שארתיח את הסדינים עוד
הערב. גם אבקש מהרוקח חומר חיטוי חזק, אקנה מתקן לשטיפה
פנימית, ואשטוף בו את רחמי במים רתוחים עם חומץ, כדי להרוג
כל חיידק בתוכי.

אחר־כך אני מוצאת את עצמי מנצלת את העובדה שהם נכנסים
למטבח ומסדרת קצת את החדר, ואז מפורת על אדן החלון את
השאריות מהצלחות שהושארו פה ושם. עד מהרה נאספות היונים,
למרות שהשחר רק החל להפציע. אני יודעת שהשכנים מתלוננים
על המנהג הזה, שבעטיו התרגלו היונים להתקרב לחלונות, אבל
אני לא משגיחה במה שאומרים, ואומרת ליונה, "תאכלי, הנה
אני מאכילה אותך במקום לאכול אותך. בעיירה שלנו, כשראינו
יונה עפה זרקנו עליה אבן, ואם נפגעה היינו בטוחים שכך נגזר,
שהיא נפלה בחלקנו, והיינו שוחטים ואוכלים אותה. אבל אם
המשיכה לעוף, היינו אומרים בצער שהיא מנת חלקם של השמים
והמלאכים... אני יודעת שאת לא יפה, לא לבנה, וגם לא חומה־
בהירה כדבש. את אפורה ושחורה כחולדה, אבל אני אוהבת אותך
כי את אנגלייה, ואת מחכה לי יום־יום, מצפה שאופיע".